

Review onderzoek Behandeling van personen met verslavingsproblematiek en psychische stoornis in de strafrechtsketen

Review inspectieonderzoek van de Raad voor de rechtshandhaving naar de organisatie van Brasami

**Opdrachtgever: Raad voor de rechtshandhaving
Juni 2019**

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen	3
Voorwoord	5
Samenvatting en aanbevelingen	7
1. Inleiding	9
1.1. Aanleiding	10
1.2. Doelstelling	10
1.3. Centrale vraag	10
1.4. Onderzoeksaanpak en methode	10
1.5. Toetsingskader	10
1.6. Leeswijzer	11
2. Bevindingen	13
2.1. Inleiding	13
2.2. Bevindingen met betrekking tot geconstateerde knelpunten	13
2.3. Algemene aanbevelingen	14
2.4. Aanbevelingen ten aanzien van Brasami	16
2.5. Aanbevelingen ten aanzien van het Openbaar Ministerie	18
3. Beoordeling	20
3.1. Algemeen	20
4. Aanbevelingen	24

Lijst van afkortingen

FMA	Fundashon pa Maneho di Adikshon
GHvJ	Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van de Bonaire, Sint Eustatius en Saba
GMN	Gezondheid Milieu en Natuur
OM	Het Openbaar Ministerie in Curaçao
RvT	Raad van toezicht
SDKK	Sentro di Detenshon i Korekshon Kòrsou

Voorwoord

Dit rapport is een review-onderzoek na het inspectieonderzoek dat de Raad voor de rechtshandhaving (verder: de Raad) in het jaar 2015 heeft verricht naar de behandeling van personen met verslavingsproblematiek en psychische stoornissen in de Stichting Opvangtehuis Brasami.

Uit dit onderzoek blijkt dat de implementatie van een aantal aanbevelingen reeds heeft plaatsgevonden, dat de implementatie van enkele aanbevelingen zich nog in de planningsfase bevindt en dat implementatie van de aanbevelingen met betrekking tot de vaststelling van de begroting en de beschikbaarheid van financiën is uitgebleven.

De Raad hoopt met dit rapport de uitvoering van de aanbevelingen verder te bevorderen. De Raad spreekt zijn dank uit aan de Stichting Opvangtehuis Brasami voor zijn inzet om dit inspectieonderzoek te realiseren.

DE RAAD VOOR DE RECHTSHANDHAVING

Mr. M.R. Clarinda, voorzitter

Mr. Th.P.L. Bot

Mr. L.M. Virginia

Samenvatting en aanbevelingen

Dit rapport betreft een reviewonderzoek ten aanzien van het onderzoek dat de Raad in 2015 heeft verricht naar de mate waarin Brasami toegerust is om personen met verslavingsproblematiek of een psychische stoornis op te vangen, te behandelen en nazorg te verlenen. In het onderzoek heeft de Raad geconcludeerd dat op verschillende aspecten tekortkomingen c.q. verbeterpunten zijn. Het gaat om aspecten, aangaande de toerusting, opvang en behandeling en de rechtspositie van de justitiabelen. Gelet hierop heeft de Raad elf aanbevelingen aan de Minister van Justitie (Minister) gedaan. Deze aanbevelingen zijn te onderscheiden in algemene aanbevelingen, aanbevelingen ten aanzien van Brasami en aanbevelingen ten aanzien van het OM.

De Raad wil thans met dit onderzoek vaststellen in hoeverre deze aanbevelingen zijn opgevolgd.

Uit het onderzoek blijkt dat de in 2015 door de Raad geconstateerde knelpunten inzake de aspecten toerusting, opvang en behandeling en inzake het aspect van rechtspositie zijn opgelost.

Algemene aanbevelingen

De aanbevelingen om de begroting van Brasami vast te stellen, om voldoende financiële middelen voor het beheer van Brasami beschikbaar te stellen en om zorg te dragen voor de permanente inzet van geschikt beveiligingspersoneel, zijn niet opgevolgd.

Ook de aanbeveling om een alternatieve huisvesting voor Brasami te zoeken is niet volledig opgevolgd, maar er wordt wel gewerkt aan de verdere uitvoering van deze aanbeveling.

Aanbevelingen ten aanzien van Brasami

De aanbevelingen om duidelijke eisen te stellen ten aanzien van:

- de bejegeningnormen;
- de gedragscode voor het personeel;
- de klachtenprocedure;
- de benoeming op korte termijn van een externe klachtencommissie; en
- de uitvoering van de taken van de Raad van Toezicht zijn volledig opgevolgd en geïmplementeerd.

Aanbevelingen ten aanzien van het Openbaar Ministerie

Deze aanbevelingen waren:

- Draag zorg dat alle meldingen via de FMA verlopen;
- Draag zorg voor de tijdige verzending van rechtelijke uitspraken naar Brasami.

Thans lopen alle meldingen via de FMA en kan derhalve worden geconstateerd dat de eerst genoemde aanbeveling volledig is opgevolgd.

Voor wat betreft de aanbeveling om zorg te dragen dat de rechterlijke uitspraken tijdig naar Brasami worden verzonden is er een begin van uitvoering. Immers respondenten geven aan dat er hierin verbetering is opgetreden, maar dat het nog steeds voorkomt dat de rechterlijke uitspraken niet vooraf aan de opname naar Brasami worden opgestuurd. De Raad is van oordeel dat deze procedure verder moet worden verbeterd.

1

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

In het jaar 2015 heeft de Raad voor de rechtshandhaving (verder de Raad) onderzoek verricht naar de behandeling van personen met verslavingsproblematiek en psychische stoornissen in de strafrechtsketen. De Raad heeft hierbij de mate waarin Brasami toegerust is om personen met verslavingsproblematiek en psychische stoornis op te vangen, te behandelen en nazorg te verlenen onderzocht. Voor zover knelpunten zijn geconstateerd heeft de Raad aanbevelingen gedaan ter verbetering van de processen.

1.2. Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is om na te gaan in hoeverre de aanbevelingen van het inspectierapport uit 2015 zijn geïmplementeerd.

1.3. Centrale vraag

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de aanbevelingen van de Raad?

1.4. Onderzoeksaanpak en methode

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden hebben de inspecteurs van de Raad een aantal sleutelfunctionarissen geïnterviewd. De ter hand gestelde documenten zijn beoordeeld.

1.5. Toetsingskader

Als toetsingskader hanteert de Raad voor dit onderzoek de aanbevelingen voortvloeiende uit het inspectieonderzoek “Behandeling van personen met verslavingsproblematiek en psychische stoornis in de strafrechtsketen” uit het jaar 2015.

Deze aanbevelingen zijn:

Algemeen

1. stel de begroting van Brasami vast;
2. stel voldoende financiële middelen voor het beheer van Brasami beschikbaar;
3. zoek een alternatieve huisvesting voor Brasami;

4. draag zorg voor de permanente inzet van geschikte beveiligingspersoneel.

Ten aanzien van Brasami

Stel duidelijke eisen ten aanzien van:

1. de bejegeningnormen;
2. de gedragscode voor het personeel;
3. de klachtenprocedure;
4. de benoeming op korte termijn van een externe klachtencommissie;
5. de uitvoering van de taken van de RvT.

Ten aanzien van het OM

1. draag zorg dat alle meldingen via de FMA verlopen;
2. draag zorg voor de tijdige verzending van rechtelijke uitspraken naar Brasami.

1.6. Leeswijzer

Dit rapport bestaat uit vier hoofdstukken. Na het inleidende hoofdstuk wordt in het tweede hoofdstuk de bevindingen beschreven. Het derde hoofdstuk bevat de beoordeling van de Raad en tot slot worden de conclusies en aanbevelingen in het vierde hoofdstuk beschreven.

2

2. Bevindingen

2.1. Inleiding

In dit hoofdstuk worden allereerst de bevindingen ten aanzien van een aantal knelpunten die ten tijde van het onderzoek uit 2015 zijn geconstateerd, beschreven.

Vervolgens wordt nagegaan in hoeverre de aanbevelingen uit het rapport “Behandeling van personen met verslavingsproblematiek en psychische stoornis in de strafrechtsketen” uit 2015 zijn uitgevoerd.

De paragrafen bevatten achtereenvolgens een korte beschrijving van de bevindingen betreffende een aantal geconstateerde knelpunten uit het onderzoek uit 2015 en de bevindingen aangaande de algemene aanbevelingen, de bevindingen aangaande de aanbevelingen ten aanzien van Brasami en de bevindingen aangaande de aanbevelingen ten aanzien van het Openbaar Ministerie.

2.2. Bevindingen met betrekking tot geconstateerde knelpunten

De Raad heeft in het onderzoek uit 2015 een aantal knelpunten geconstateerd.

Voor wat betreft het aspect toerusting constateerde de Raad dat de organisatie niet definitief geformaliseerd was, waardoor er geen duidelijkheid over de capaciteit van de zorg-gerelateerde functies bestond. Essentiële functies zoals die van de Directeur en van de Manager Zorg waren niet ingevuld.

In dit reviewonderzoek heeft de Raad geconstateerd dat de functie van Directeur per 1 januari 2017 is ingevuld en dat de Ministers van Justitie en van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN) hiervan op de hoogte zijn gesteld. Ook de functie van Manager Zorg is per 1 augustus 2017 ingevuld. De Manager Zorg is onder meer belast met het opstellen van de activiteiten en het programma. De medewerkers programma zijn belast met de uitvoering.

Met betrekking tot het aspect opvang en behandeling constateerde de Raad in het onderzoek van 2015 dat de opvang van cliënten in Brasami niet conform voorgeschreven procedures geschiedde. Er werden jeugdigen opgenomen in Brasami die geen drugsverslaafden waren en de procedure bij het aanmeldingsloket voor het opstellen van een advies van een gedragsdeskundige over de wenselijkheid of noodzakelijkheid tot plaatsing in Brasami werd niet altijd gevolgd.

De Raad constateert dat dit knelpunt is opgelost, omdat de intake van cliënten thans door Brasami zelf wordt verricht.

Betreffende het aspect rechtspositie constateerde de Raad dat Brasami geen vastgestelde procedures had voor de informatieverstrekking aan de cliënten over hun behandeling en hun rechten en plichten. Er was geen vastgelegde beklagprocedure, en in de praktijk bleek dat het beveiligingspersoneel optrad tegen de cliënten en sancties oplegde die niet voorgeschreven waren.

De Raad constateert dat ondertussen een interne klachtenprocedure is opgesteld en dat een vertrouwenspersoon is aangewezen. De cliënten zijn geïnformeerd over de mogelijkheid om een (externe) klacht in te dienen.

2.3. Algemene aanbevelingen

Stel de begroting van Brasami vast

De Raad heeft de minister aanbevolen om de begroting van Brasami vast te stellen.

Ter uitvoering van deze aanbeveling wordt volgens een respondent van Brasami, sedert het jaar 2017 een afschrift van alle relevante stukken voor het Ministerie van GMN (inclusief de subsidieaanvraag) gestuurd aan het Ministerie van Justitie.

Het Ministerie van Justitie draagt aldus de respondenten nog steeds niet voldoende bij aan de begroting van Brasami. De bijdrage is nog steeds beperkt tot voedsel voor de cliënten en beveiliging.

Een vertegenwoordiger van het Ministerie van Justitie heeft de Raad geïnformeerd dat het Ministerie van Justitie de mening is toegedaan dat de behandeling van verslaafden die op grond van de opgelegde bijzondere voorwaarde in hun strafvonnissen in Brasami zijn opgenomen onder “zorg” valt en dat zij daardoor onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van GMN vallen. Uit de vonnissen van de (justitiële) verslaafden die in Brasami zijn opgenomen, concludeert het Ministerie van Justitie dat aan deze verslaafden voorwaardelijke invrijheidstelling is verleend, hetgeen volgens de respondent van het ministerie van justitie inhoudt dat deze verslaafden in feite op vrije voeten zijn gesteld, waardoor de opname een vrijwillig karakter heeft en de verslaafden derhalve niet meer onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Justitie vallen. Het standpunt van het Ministerie van Justitie is aldus dat op deze verslaafden uitsluitend de regels van Brasami van toepassing zijn en dat pas indien deze verslaafden zich niet aan deze regels houden, het Ministerie van Justitie kan ingrijpen en de verslaafden de rest van hun straf kan laten uitzitten. Op grond hiervan meent het

Ministerie van Justitie dat zij niet verantwoordelijk is voor het ter beschikking stellen van financiële middelen aan Brasami. De uitvoeringsorganisatie Financiën heeft, aldus de geïnterviewde vertegenwoordiger van het Ministerie van Justitie, hetzelfde oordeel en vindt dat justitie begrotingstechnisch hiervoor niet verantwoordelijk kan worden gesteld. Ook uit het Landsbesluit van 29 juni 2017, nummer 2017/17735, waarin is vermeld dat de Stichting Opvangtehuis Brasami onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Gezondheid, Milieu en Natuur valt, blijkt dat het Ministerie van Justitie niet verantwoordelijk is voor Brasami, aldus de respondent van het ministerie.

Stel voldoende financiële middelen voor het beheer van Brasami beschikbaar

In het verlengde van de hierboven vermelde aanbeveling heeft de Raad ook aanbevolen om voldoende financiële middelen voor het beheer van Brasami beschikbaar te stellen. De respondent heeft de Raad geïnformeerd dat Brasami in verband hiermee actie heeft ondernomen door een aanvullende en een incidentele subsidie aan te vragen. Brasami heeft deze twee subsidies evenwel niet ontvangen. Integendeel, de financiële middelen die normaliter ter beschikking van Brasami worden gesteld zijn na de uitvoering van de inspectie door de Raad zelfs minder geworden. Er is in 2018 tot twee keer toe gekort op de subsidie. Brasami heeft een brief naar de betrokken ministeries gestuurd om de situatie onder de aandacht te brengen.

Volgens een respondent van Brasami is het waarschijnlijk dat het Land Curaçao niet in staat zal zijn om voldoende middelen ter beschikking te stellen. Dit noopt tot aanpassing van de structuur van de zorg van Brasami. Dit houdt volgens deze respondent in dat Brasami minder cliënten zal kunnen opvangen en de structuur van de zorg zal moeten aanpassen. Onder deze omstandigheden kan Brasami niet voldoende begeleiders in dienst nemen. Er is in 2017 een werkgroep ingesteld bestaande uit vertegenwoordigers van de ministeries van Justitie en GMN. Deze werkgroep is, zoals volgt uit informatie van de respondent, al een jaar bezig om de situatie bij Brasami te inventariseren en om voorstellen tot structurele oplossingen voor Brasami aan de ministeries GMN en Justitie voor te leggen. Tot het moment van dit reviewonderzoek heeft Brasami geen inzage gehad in een of andere vorm van rapportage van deze werkgroep. De respondent gaf de Raad te kennen dat het Ministerie van GMN bezig is om de mogelijkheden te exploreren om Brasami onder de uitvoeringsorganisatie Geestelijke Gezondheidszorg op te nemen.

Zoek een alternatieve huisvesting voor Brasami

Een andere algemene aanbeveling van de Raad was om alternatieve huisvesting voor Brasami te zoeken.

De staat van onderhoud van het gebouw waarin Brasami is gevestigd is niet verbeterd. Brasami probeert creatief te zijn en heeft voorstellen gedaan aan de ministeries om de huisvestingsproblematiek te verhelpen. Brasami stelde voor om de justitiële cliënten van Brasami bij het SDKK op te nemen. Deze mogelijkheid biedt volgens Brasami budgettaire en logistieke voordelen. In dat geval moet er geen geld worden uitbesteed aan het onderhoud van een gebouw en zal evenmin beveiligingspersoneel daarvoor moeten worden ingehuurd. Een ander voordeel is dat Brasami op één locatie zorg kan bieden. De ministeries hebben het voorstel van Brasami echter niet overgenomen. Om uit de zorgelijke toestand waarin de huisvesting van Brasami verkeert te komen, moesten de mannelijke cliënten van Brasami bij twee andere locaties, Capriles Kliniek en Villa Washington, worden ondergebracht. De overgeplaatste mannelijke cliënten zijn die van de tweede fase (Rehabilitatie) en de derde fase (Resocialisatie) van zorg. De mannelijke cliënten in de eerste zorgfase (Detox), de vrouwelijke- en jeugdige cliënten zijn nog steeds bij Brasami opgenomen.

Draag zorg voor de permanente inzet van geschikte beveiligingspersoneel

Voorts heeft de Raad aanbevolen om zorg te dragen voor de permanente inzet van geschikt beveiligingspersoneel.

Veiligheid is nog steeds een punt van zorg bij Brasami. Er doen zich voortdurend incidenten voor, bijvoorbeeld dreiging van buitenaf van rivaliserende bendeleden en gebruik van “drones”, waartegen het beveiligingspersoneel niet opgewassen is. Het ingehuurde beveiligingspersoneel is ook niet getraind om, indien noodzakelijk, te handelen in het geval de cliënten van Brasami agressief gedrag vertonen. Daarnaast is het beveiligingspersoneel onderbezet en ook ongewapend. Per dienst zijn er slechts twee bewakingspersoneelsleden beschikbaar.

De respondent van het Ministerie van Justitie informeerde de Raad dat, doordat er justitiële klanten bij Brasami zijn opgenomen aan Justitie is gevraagd om beveiligingspersoneel ter beschikking te stellen. In dit kader had Justitie het beveiligingspersoneel van het SDKK aan Brasami ter beschikking gesteld. Het beveiligingspersoneel is echter na een aantal jaren naar het SDKK teruggeplaatst. Brasami heeft sindsdien een particulier beveiligingsbedrijf ingehuurd dat onder coördinatie van twee personeelsleden van het SDKK de beveiligingstaken uitvoert. Het Ministerie van Justitie zorgt voor de inzet van twee personeelsleden van het SDKK als coördinatoren van de beveiliging.

2.4. Aanbevelingen ten aanzien van Brasami

Stel duidelijke eisen ten aanzien van de bejegeningnormen

In het vorige onderzoek uit 2015 heeft de Raad aanbevolen om duidelijke eisen te stellen ten aanzien van de bejegening.

Ter uitvoering van deze aanbeveling heeft Brasami voorzieningen getroffen om de bejegening van zijn cliënten te verbeteren. Naast de gedragscode zijn er protocollen opgesteld. Er zijn ook trainingen verzorgd voor het personeel. Deze trainingen zullen in de toekomst worden voortgezet.

Stel duidelijke eisen ten aanzien van de gedragscode voor het personeel

Ook heeft de Raad aanbevolen om duidelijk eisen te stellen ten aanzien van de gedragscode voor het personeel.

Brasami heeft een specifieke gedragscode voor het personeel geïntroduceerd. Tevens beschikt Brasami over een Personeelshandboek met gedragsregels.

Stel duidelijke eisen ten aanzien van de klachtenprocedure

Voorts heeft de Raad aanbevolen duidelijke eisen te stellen ten aanzien van de klachtenprocedure.

Brasami heeft een klachtenprocedure opgesteld en deze procedure is in het eerste kwartaal van 2019 geïmplementeerd.

Stel duidelijke eisen ten aanzien van de benoeming op korte termijn van een externe klachtencommissie

De Raad heeft verder aanbevolen om op korte termijn een externe klachtencommissie in te stellen.

De Commissie Toezicht Arrestantenzorg die op voordracht van de Minister van Justitie is ingesteld, heeft krachtens artikel 2, aanhef en onder lid 3 van haar instellingsbesluit onder andere als taak -kort gezegd-: het instellen van een klachtenprocedure voor de bewoners van Brasami, alsmede het behandelen van die klachten en het adviseren over de afwikkeling daarvan. De commissie heeft een formulier opgesteld, dat cliënten kunnen gebruiken om zich over eventuele onheuse behandeling te beklagen. Naast rechtstreeks beklag bij de externe klachtencommissie kan een cliënt een schriftelijke klacht bij de kwaliteitscoördinator van Brasami indienen. Er zijn brievenbussen geplaatst bij Brasami waarin een klacht kan worden gedeponereerd. Deze procedures zijn goedgekeurd door het bestuur van Brasami en de cliënten van Brasami zijn hierover ingelicht.

Stel duidelijke eisen ten aanzien van de uitvoering van de taken van de RvT

Eveneens heeft de Raad aan de Minister aanbevolen om duidelijke eisen te stellen ten aanzien van de uitvoering van de taken van de Raad van Toezicht.

De respondent van Brasami heeft de Raad geïnformeerd dat naar aanleiding van het rapport van de Raad van 2015 het Bestuur van Brasami begin januari 2017 een brief heeft gestuurd naar de Raad van Toezicht met een uitnodiging voor een gesprek met de leden bij Brasami en dat in 2017 en 2018 diverse vergaderingen zijn geweest tussen de Raad van Toezicht en het bestuur van Brasami.

Uit de stukken die de Raad heeft ontvangen blijkt dat de RvT in het afgelopen kalenderjaar drie keer met het Bestuur van Brasami heeft vergaderd. Deze vergaderingen vonden in de maanden januari, februari en november plaats.

2.5. Aanbevelingen ten aanzien van het Openbaar Ministerie

Het zorgdragen dat alle aanmeldingen via de Fundashon pa Maneho di Adikshon (FMA) verlopen was in het rapport van 2015 opgenomen als één van de aanbevelingen van de Raad.

Het proces om een justitiële cliënt bij Brasami op te nemen is verbeterd. Het komt niet meer voor dat zonder aanmelding een cliënt naar Brasami wordt overgebracht. De aanmelding van cliënten bij Brasami geschiedt door de Reclassering en vindt plaats vanaf het moment dat de cliënt zich in voorarrest bevindt. Intake en screening van de cliënt worden door Brasami uitgevoerd. Er is een concept-overeenkomst opgesteld waarin deze vorm van samenwerking tussen Brasami en de Reclassering is uitgewerkt.

De laatste aanbeveling van de Raad aan de Minister ten aanzien van het Openbaar Ministerie was om zorg te dragen voor de tijdige verzending van rechterlijke uitspraken naar Brasami.

Het opsturen van vonnissen naar Brasami vormt nog steeds een knelpunt. Er is hierin wel enige verbetering te constateren, maar het komt nog steeds voor dat vonnissen niet voorafgaand aan de opname naar Brasami worden opgestuurd.

3

3. Beoordeling

3.1. Algemeen

Zoals volgt uit het vorige hoofdstuk, zijn de vier algemene aanbevelingen aan de Minister niet volledig geïmplementeerd.

Met betrekking tot de aanbevelingen betreffende het vaststellen van de begroting van Brasami en het beschikbaar stellen van voldoende financiële middelen voor het beheer van Brasami is de Raad van mening dat allereerst de vraag moet worden beantwoord in hoeverre de ministeries van Justitie en die van GMN verantwoordelijk zijn voor Brasami .

Het standpunt van het Ministerie van Justitie, dat veroordeelden die voorwaardelijk in vrijheid zijn gesteld met als bijzondere voorwaarde opname in Brasami niet onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Justitie vallen omdat deze personen reeds in vrijheid zijn gesteld, wordt niet door de Raad gedeeld

De Raad is van mening dat personen aan wie krachtens een vonnis de bijzondere voorwaarde: *zich onder klinische dan wel ambulante behandeling, gericht op verslavingsbehandeling en voorkoming van herhaling van de bewezen verklaarde of soortgelijke misdrijven laten stellen*, is opgelegd, onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Justitie vallen.

Het Openbaar Ministerie is belast met het toezicht op de uitvoering (executie) van strafvonnissen en valt onder de ministeriële verantwoordelijkheid van de minister van Justitie. De Minister van Justitie is derhalve uiteindelijk verantwoordelijk voor de executie van alle strafvonnissen, ongeacht of er sprake is van de uitvoering van een detentiestraf of van een bijzondere voorwaarde die na de detentiestraf moet worden uitgevoerd of van een maatregel zoals de terbeschikkingstelling. In het geval van terbeschikkingstelling heeft de formele wetgever in artikel 1:84 van het Wetboek van Strafrecht zelfs geregeld dat de Minister van Justitie degene is die een inrichting aanwijst waar ter beschikking gestelden kunnen worden verpleegd. Kennelijk heeft de formele wetgever de Minister van Justitie aangewezen als degene die een inrichting moet aanwijzen vanwege zijn politieke ministeriële verantwoordelijkheid voor de executie van vonnissen.

In het kader van de executie van de vonnissen, waarbij Brasami op structurele wijze voorzieningen moet treffen om de strafvonnissen te executeren, lijkt het de Raad niet verdedigbaar dat het ministerie van Justitie geen rol heeft. Het staat bovendien ook zo in de statuten, dus ook om die reden is er een rol aan het ministerie van justitie toebedeeld.

De stelling dat, mede gelet op het in paragraaf 2.3 vermelde Landsbesluit Stichting Opvangtehuis, Brasami uitsluitend onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Gezondheid, Milieu en Natuur valt, en niet onder die van het Ministerie van Justitie, kan de Raad niet volgen.

Immers de relatie tussen de landsorganen en stichtingen wordt beheerst door de statuten en mogelijke overeenkomsten en niet door door de regering opgestelde landsbesluiten. Voornoemde landsbesluiten kunnen geen rechtsrelaties als de onderhavige tot stand brengen. De samenstelling van ministeries kan bij landsbesluit worden geregeld, aangezien de staatsregeling daarvoor een wettelijke grondslag biedt. Brasami is echter een privaatrechtelijke rechtspersoon en maakt geen onderdeel uit van het ministerie.

Gelet op het vorenstaande kan derhalve worden geconcludeerd dat het Ministerie van Justitie (mede)verantwoordelijk is voor Brasami.

Bij vaststelling van de begroting dienen dus zowel het ministerie van Justitie als het ministerie van GMN een rol te vervullen.

De Raad constateert voorts dat in verband met de algemene aanbeveling aan de Minister om een alternatieve huisvesting voor Brasami te zoeken, alternatieven zijn gecreëerd voor de afdeling Rehabilitatie en de afdeling resocialisatie van Brasami. Daartoe is -zoals reeds vermeld in paragraaf 2.3- de afdeling Rehabilitatie ondergebracht in het Pico-Plata gebouw te Klinika Capriles en het kantoorpersoneel in het gebouw Villa Washington. Verder werd er ten tijde van dit reviewonderzoek technisch advies ingewonnen met betrekking tot tijdelijke verbeteringen aan het gebouw en is de werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de ministeries van Justitie en van GMN bezig met het brainstormen over waar Brasami kan worden ondergebracht. Gelet op de omstandigheid dat –zoals blijkt uit het onderzoek van de Raad uit 2015- het pand waarin Brasami is gevestigd sterk verouderd en onvoldoende onderhouden is, is het dringend noodzakelijk dat op korte termijn een beslissing wordt genomen over een definitieve huisvesting voor Brasami.

De permanente inzet van geschikt beveiligingspersoneel is ook één van de algemene aanbevelingen aan de Minister die nog niet is uitgevoerd.

Door het tekort aan geschikt beveiligingspersoneel zijn er voortdurend veiligheidsrisico's. Deze risico's kunnen uitsluitend door inzet van voldoende en geschikte beveiligingspersoneel worden gemitigeerd.

De Raad constateert verder dat alle aanbevelingen aan de Minister ten aanzien van Brasami volledig zijn uitgevoerd.

Deze aanbevelingen waren duidelijke eisen stellen ten aanzien van:

1. de bejegeningnormen;

2. de gedragscode voor het personeel;
3. de klachtenprocedure;
4. de benoeming op korte termijn van een externe klachtencommissie;
5. de uitvoering van de taken van de RvT.

Met betrekking tot de aanbeveling betreffende de uitvoering van de taken van de RvT constateert de Raad dat de RvT in het afgelopen kalenderjaar in de maanden januari, februari en november met het Bestuur van Brasami heeft vergaderd. De taken van de RvT zijn expliciet vermeld in de statuten.

Ingevolge artikel 13 van de Statuten van de stichting Opvangtehuis Brasami dient het Bestuur van Brasami ieder kwartaal een schriftelijk verslag aan de RvT uit te brengen over de werkzaamheden van de Stichting en haar financiële middelen.

Gelet hierop is het volgens de Raad aan te raden dat ter bevordering van een zo effectief en efficiënt mogelijke taakuitoefening van de RvT, de vergaderingen tussen de RvT en het bestuur van Brasami, aansluiten op de periodes waarin de schriftelijke kwartaalverslagen worden ingediend.

De Raad is van oordeel dat de statutaire taken van de RVT kunnen worden uitgevoerd, gezien het feit dat er nu periodieke vergaderingen tussen het Bestuur van Brasami plaatsvinden.

Voor wat betreft de aanbevelingen ten aanzien van het OM constateert de Raad dat de aanbeveling om zorg te dragen dat alle aanmeldingen via de FMA verlopen is uitgevoerd.

De aanbeveling om zorg te dragen voor de tijdige verzending van rechterlijke uitspraken naar Brasami is niet uitgevoerd. Dit is evenwel geen moeilijke opgave, en tevens een noodzakelijke, omdat daarin immers de titel voor opname wordt gegeven. Het is de taak van het OM om na ontvangst van de vonnissen deze naar Brasami te verzenden.

Alles overziend constateert de Raad dat het bestuur en de medewerkers van Brasami na het onderzoek uit 2015 hun inspanningen hebben gecontinueerd, Brasami zo optimaal mogelijk zorg en nazorg kan verlenen aan haar klanten.

De aanbevelingen die niet zijn geïmplementeerd betreffen over het algemeen aanbevelingen waarover op ministerieel niveau een beslissing moet worden genomen.

4

4. Aanbevelingen

De Raad concludeert uit het voorgaande dat Brasami de nodige acties heeft ondernomen teneinde uitvoering te geven aan de aanbevelingen zoals vermeld in het rapport van 2016. De Raad is hier tevreden over en spreekt de hoop uit dat op korte termijn volledige uitvoering wordt gegeven aan de overige aanbevelingen.

De Raad doet een zestal aanbevelingen.

Aan de minister

Algemeen

1. voer de nog niet (volledig) uitgevoerde aanbevelingen naar aanleiding van de inspectie van 2015 uit. Het betreft deze twee aanbevelingen: “stel de begroting van Brasami vast”, “stel voldoende financiële middelen voor het beheer van Brasami beschikbaar”;
2. zich op korte termijn door de werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de Ministeries van Justitie en van GMN laten adviseren over de vraag hoe de gezamenlijke verantwoordelijkheid ten aanzien van Brasami moet worden geregeld;
3. een plan laten opstellen hoe geschikt beveiligingspersoneel permanent kan worden ingezet bij Brasami en per kwartaal laten rapporteren omtrent de uitvoering van dit plan;
4. een beslissing te nemen over de definitieve huisvesting en deze beslissing binnen redelijke termijn uit te voeren.

Ten aanzien van Brasami

1. draag zorg voor bijeenkomsten op kwartaalbasis tussen de RvT en het Bestuur van Brasami.

Ten aanzien van het OM

1. zorgdragen dat vonnissen zowel aan SDKK als Brasami tijdig worden opgestuurd.